
Alumne: Pau Puig Vila

Tutor: Mariona Gimeno Terradellas

La premsa parla

Presentació

Fa temps que vivim uns anys molt convulsos en la política catalana. Una època en què la nostra generació viu uns moments de molt moviment i canvis, on s'estan produint una sèrie de fets que marcaran el nostre futur i el del país, i crec que en certa mesura, amb més o menys interès, calia parar, reflexionar-hi i ser-ne conscients. La velocitat en què van succeir els fets de l'1 d'Octubre i els dies posteriors, va provocar una gran allau de notícies difícil d'assimilar. Al carrer, a l'escola o fins i tot als àpats familiars, en definitiva a tot arreu, hem parlat sense descans sobre aquests fets, i amb molts relats i opinions diferents sobre els mateixos episodis. El mateix ha passat amb la premsa, on s'ha explicat la mateixa realitat des de diferents punts de vista, molt contraposats en algunes ocasions. És aquí on surten els objectius del treball, analitzar si la premsa és partidista, i quins són els punts de vista que ha donat durant el període estudiat, de l'1 d'octubre de 2017, data en què se celebra el Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya, fins al 22 de juny de 2021, data en què Pedro Sánchez anuncia els indults als presos de l'anomenat «Procés».

Metodologia

La metodologia emprada en la part teòrica consisteix en una recerca i definició de tots

els conceptes, i un estudi dels partits polítics, els mitjans i els fets estudiats. En la part pràctica s'han emprat els coneixements obtinguts en el marc teòric per relacionar-los. Cal destacar que el treball ha estat complementat amb entrevistes a quatre periodistes. Miquel Noguera, director de l'edició catalana d'El País; Laura Pons, responsable de política a la redacció d'informatius d'Onda Cero a Catalunya i exeditora d'informatius de la mateixa cadena; Marc Güell, periodista de TV3 i exredactor de RAC1, i Felipe Guajardo, periodista independent, del qual interessava obtenir-ne molt una visió externa, sense cap vinculació als mitjans.

Cos del treball

El treball s'estructura en quatre parts ben diferenciades.

A la primera part s'hi troba tota la informació necessària per poder fer després l'anàlisi comparativa entre els partits polítics i els mitjans. Es defineix el terme política, i es fa un breu repàs de la història de la llei de la llibertat d'expressió, on el seu compliment s'acabarà refutant o acceptant com a conclusió final. En aquesta part trobem una breu pinzellada de la teoria del framing, que estudia la realitat que els mitjans de comunicació mostren a la societat, i la manera com aquests consideren què és el que cal oferir. A continuació, es pot veure un resum de les principals

ideologies que es troben en l'actualitat, que servirà per entendre l'espectre polític i dels mitjans de comunicació analitzats. Per acabar aquest bloc, es troben les taules d'anàlisi dels partits i els mitjans estudiats. Els partits escollits són el Partit Popular, Ciutadans, el PSOE, el Partit Socialista Català, Unidas Podemos, Esquerra Republicana de Catalunya, Junts per Catalunya (i els seus antecessors) i la CUP. En aquestes taules destaquem els elements que tenen més pes de cada partit a nivell nacional i estatal, passant per la seva tendència i els principals membres de cada un d'ells. Per altra banda, s'hi presenten els quatre mitjans estudiats, dos d'àmbit estatal, l'ABC i El País, i dos d'àmbit nacional, l'Ara i La Vanguardia. S'escullen aquests mitjans per les seves característiques i el contrast que presenten entre ells, ja que l'objectiu és poder tenir el ventall més ampli d'opinió possible. El que es pretén examinar és quins són els seus recursos econòmics i com es finança cadascun d'ells, juntament amb les personalitats que tenen un pes destacat dins dels diaris.

El segon gran bloc del treball consisteix en una descripció i cronologia dels fets per posar en context com s'arriba a la situació catalana actual, destacant-ne els fets històrics més rellevants que en configuren el seu passat. És també en aquesta part on es miren els diferents governs que ha tingut la Generalitat de Catalunya i s'explica breument qui en formava part. És una part destacada del treball, ja que serveix per conèixer el recorregut que ha viscut Catalunya en l'àmbit polític i veure com ha anat evolucionant fins a arribar a l'actualitat.

El tercer bloc del treball es tracta de la part pràctica del treball, l'estudi de les tendències dels partits i els mitjans. S'escullen quatre dates destacades del període. En primer lloc l'1 d'octubre de 2017, dia en què se celebra el Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya; el 12 de febrer de 2019, data d'inici del judici del Procés; el 14 d'octubre de 2019, dia en què es publica la sentència del judici, i el 22 de juny de 2021, quan es publiquen els indults als presos. L'anàlisi ha constatat de tres parts: en primer lloc, una taula comparativa de les citacions dels partits, amb el propòsit de veure quina és la posició que tenen sobre els quatre fets estudiats. En segon lloc, la comparativa dels quatre diaris ja esmentats, ABC, El País, Ara i La Vanguardia, seguint sempre aquest ordre. Es confecciona una taula per cada diari i cada fet, amb l'anàlisi de la portada, de l'editorial del diari i de la notícia principal que parla sobre el fet, i se n'extreuen cites literals. Les cites extretes tant dels editorials com de les notícies pròpiament dites són escollides si ajuden a veure la tendència política del diari. En tercer lloc, s'elabora un redactat de cada data, englobant les dues anàlisis realitzades anteriorment.

Conclusions

Un cop finalitzat el treball, i a partir de les entrevistes realitzades, sorgeixen diverses conclusions. Es pot afirmar, d'acord amb les tendències ideològiques que

mostren mitjans i partits, que es produeix partidisme durant el procés català, Les relacions més clares que es troben són entre el Partit Popular i l'ABC, El País entre el marc del PSOE i Ciutadans, La Vanguardia i el PSOE/PSC i l'Ara i Esquerra Republicana. Es conclou, també, que La Vanguardia i El País presenten diferents semblances en la seva línia editorial, afirmant en primer lloc que els posicionaments tradicionals s'han mogut en els diaris més centristes, i que les situacions de tensió tendeixen als extrems, com l'Ara i l'ABC. S'afirma que La Vanguardia cada cop té una tendència més propera al PSOE o al PSC, desvinculant-se de l'antiga CiU amb la qual abans s'atribuïa certa relació. A partir de les entrevistes realitzades, tots els periodistes afirmen que internet i les xarxes han canviat la professió del periodisme, i que es pot afirmar que la imparcialitat o parcialitat d'una notícia depèn de la ideologia de cada mitjà, malgrat que alguns no fomenten la seva imparcialitat, sinó que enfoquen tot el seu contingut a donar satisfacció a lectors que no volen llegir veritats incòmodes. Una altra conclusió a la qual s'arriba és que tots els periodistes presenten consens en la idea que el Procés ha ajudat a situar els mitjans de comunicació, i que la supervivència econòmica dels mitjans es juga a internet. El descens d'ingressos dels diaris fa que hagin pujat alternatives i els mitjans en paper. Degut a aquest dèficit la premsa ha de publicar el que demana l'audiència. S'estableix, com a conclusió final, que no s'acaba de complir la llei de la Constitució en relació amb la llibertat de premsa, s'hi podrien trobar matisos.

Bibliografia web

- Agencia Estatal, Boletín Oficial del Estado. Llei Orgànica 10/1995 [en línia]: <<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444&p=20150428&tn=1#ci-18>> - Administració de justícia de Catalunya, Jutjats de primera instància i instrucció. [en línia]: <http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/administracio_de_justicia/organitzacio_i_funcions/funcions/jutjats_primera_instancia/> - Adrián Lardiez. El Plural, «¿Quién es la juez Carmen Lamela?». [en línia]: <https://www.elplural.com/autonomias/cataluna/quien-es-la-juezcarmenlamela_111066102> - Betevé, «La cronologia del procés: de l'Estatut a l'1-O». [en línia]: <<https://beteve.cat/societat/cronologia-del-proces-estatut-a-1-o-referendum/>> - Canal Història, Biografia de Francisco Franco. [en línia] (25 de setembre): <<https://canalhistoria.es/perfiles/francisco-franco/>> - Centre de Recerca en Economia Internacional, L'efecte dels mitjans de comunicació sobre el comportament. [en línia] (2 d'octubre): <http://www.crei.cat/wp-content/uploads/2018/03/Opuscle-44_CAT-1.pdf> - Coboi, Nous models d'anàlisi de l'impacte social. [en línia] (1 d'octubre): <http://www.coboi.cat/assets/uploads/2017/05/coboi_nous_modelos_impacte_social_20171.pdf> - Constitució Espanyola, Article 155. [en línia] (20 de agost): <<https://app.congreso.es/consti/constitucion/indice/titulos/articulos.jsp?ini=155&tipo=2>> - Corporació Catalana de Mit-

jans Audiovisuals, Resultats Eleccions generals 28A 2019 [en línia] (5 de octubre): <<https://www.ccma.cat/324/eleccions-generals28a-2019/>> - Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, Les Claus del judici del procés [en línia] (19 de setembre): <<https://www.ccma.cat/324/claus-judiciproces/cronologia/>> - La Vanguardia, Hemeroteca (02/10/2017). [en línia] (2 de Octubre): <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/edition.html?bd=02&bm=10&by=2017&x=2&y=2>> - La Vanguardia, Hemeroteca (13/02/2019). [en línia] (17 de setembre): <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/edition.html?bd=04&bm=10&by=2017&x=92&y=25>> - La Vanguardia, Hemeroteca (14/10/2019). [en línia] (17 de setembre): <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/edition.html?bd=17&bm=10&by=2017&x=69&y=11>> - La Vanguardia, Hemeroteca (22/06/2021). [en línia] (17 de setembre): <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/edition.html?bd=28&bm=10&by=207&>> - Mariona Ferrer i Fornells, Diari ARA, «La Fiscalia demana 25 anys per a Junqueras i fins a 17 per a la resta». [en línia] (25 de setembre): <https://www.ara.cat/politica/Fiscalia-demana-anys-presos-presos-politicsJunqueras_0_2117788305.html> - Jurídiques, Llei Orgànica 10/1995 [en línia] (11 de juliol): <http://noticias.juridicas.com/base_datos/Penal/lo10-1995.l2t22.html> - Noticias Perfil, «En 15 fechas: cronología del proceso independentista». [en línia] (25 de setembre): <<https://noticias.perfil.com/noticias/general/2017-10-27-en-15-fechas-cronologia-del-proceso-independentista-catalan.phtml>> - Oiko Credit, L'impacte social. [en línia] (28 de setembre): <<https://www.oikocredit.es/ca/que-fem/l-impacte-social/l-impacte-socia>> - Parlament de Catalunya. [en línia] (11 de juliol): <<https://www.parlament.cat/pcat/parlament/>> - Parlament de Catalunya, fitxa diputat Josep Rull. [en línia] (24 de setembre): <https://www.parlament.cat/web/composicio/diputatsfitxa/index.html?p_codi=683> - Parlament de Catalunya, fitxa diputat Jordi Turull. [en línia] (24 de setembre): <https://www.parlament.cat/web/composicio/diputatsfitxa/index.html?p_codi=1039> - Diari ARA, Hemeroteca (24/03/2018). [en línia] (20 d'octubre): <<https://www.ara.cat/hemerotecadiari/20180324/ara/>> - Diari ARA, Hemeroteca (26/03/2018). [en línia] (20 d'octubre): <<https://www.ara.cat/hemerotecadiari/20180326/ara/>> - Diari ARA, Hemeroteca (07/04/2018). [en línia] (20 d'octubre): <<https://www.ara.cat/hemerotecadiari/20180407/ara/>> - Diari ARA, Hemeroteca (12/05/2018). [en línia] (20 d'octubre): <<https://www.ara.cat/hemerotecadiari/20180512/ara/>>.
